

‘ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਤੁੱਲ’

ਯੂਹੰਨਾ 5:16-47, ਇਕ ਨੇੜ ਝਾੜ

ਗਲੀਲ ਦੀ ਆਪਣੀ ਮਹਾਨ ਸੇਵਕਾਈ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ, ਯਿਸੂ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਵਿਚ ਗਿਆ ਸੀ। ਉੱਥੇ ਉਸ ਨੇ ਬੈਤਸੇਦਾ ਦੇ ਤਲਾਅ ਦੇ ਨੇੜੇ ਇਕ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਚੰਗਿਆਈ ਦਿੱਤੀ (ਯੂਹੰਨਾ 5:2, 5, 8, 9)। ਇਸ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਸੁਣਾਉਂਦਿਆਂ, ਯੂਹੰਨਾ ਨੇ ਇਹ ਸਾਫ਼ ਟਿੱਪਣੀ ਜੋੜੀ ਕਿ ‘ਉਹ ਸੱਬਤ ਦਾ ਦਿਨ ਸੀ’ (ਆਇਤ 9)।¹

ਫਸਾਉਣ ਵਾਲੇ ਇਲਜ਼ਾਮ (ਆਇਤਾਂ 16-18)

ਉਸ ਚੰਗਿਆਈ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਯਹੂਦੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਆਹਮੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੀ ਲੜਾਈ ਲੜ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਧਾਰਮਿਕ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਯਿਸੂ ਤੇ ਸੱਬਤ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾਇਆ।² ਸਾਡੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸੀ, ‘ਮੇਰਾ ਪਿਤਾ ਅਜੇ ਤਕ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰਾਂਗਾ’ (ਆਇਤ 17)। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ‘ਇਹ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਖੁਦਾ ਨੇ ਸੱਬਤ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਅਰਾਮ ਕੀਤਾ,³ ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਖੁਦਾ ਨੇ ਭਲਿਆਈ ਕਰਨੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ। ਸੱਬਤ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਵੀ ਉਹ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।⁴ ਸੱਬਤ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਵੀ ਉਹ ‘ਸੂਰਜ ਅਤੇ ਬਾਰਿਸ਼ ਭੇਜਦਾ ਹੈ।’⁵ ਯਿਸੂ ਦਾ ਤਰਕ ਸੀ ਕਿ ਖੁਦਾ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਹਦੇ (ਭਾਵ ਯਿਸੂ ਦੇ) ਲਈ ਵੀ ਇਸ ਦਿਨ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨਾ ਬਣਦਾ ਹੈ।

ਮਸੀਹ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਯਹੂਦੀ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਮਾੜੀਆਂ ਲੱਗੀਆਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਤਰਕ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਮਝ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। (ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ‘ਮੇਰਾ ਪਿਤਾ’ ਆਖਿਆ) ਲੋਕ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ‘ਸਾਡਾ ਪਿਤਾ’ ਆਖਦੇ ਸਨ (ਮੱਤੀ 6:9; ਰੋਮੀਆਂ 1:7; 1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 1:3)। ਪਰ ਯਿਸੂ ਨੇ ‘ਮੇਰਾ ਪਿਤਾ’ ਆਖਿਆ (ਮੱਤੀ 7:21; 10:32; 11:27) ਜੋ ਉਸਦੇ ਖੁਦਾ ਨਾਲ ਗੂੜ੍ਹੇ ਸਬੰਧ ਨੂੰ ਵਿਖਾਉਂਦਾ ਸੀ। ਦੂਜੀ ਗੱਲ, ਯਿਸੂ ਨੇ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਕੰਮ ਕਰਦਿਆਂ ਵਿਖਾਇਆ। ‘ਮੇਰਾ ਪਿਤਾ ਅਜੇ ਤੀਕ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।’ ਜਿਸ ਕਾਰਣ, ‘ਯਹੂਦੀ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧੀਕ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਰ ਸੁੱਟਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਨ ਲੱਗੇ, ਕਿ ਉਹ ... ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਪਿਤਾ ਕਹਿ ਕਹਿ ਕੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਤੁਲ ਬਣਾਉਂਦਾ ਸੀ’ (ਆਇਤਾਂ 17, 18)।

ਮੈਨੂੰ ਹੈਰਾਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਹਰ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਥਿਓਲੋਜ਼ਿਅਨ ਇੰਜੀਲ ਦੇ ਵਿਰਤਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਆਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਯਿਸੂ ਨੇ ਕਦੇ ਖੁਦਾ ਦਾ ਬੇਟਾ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਭਾਵ ਕਦੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਮਸੀਹ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਗੱਲ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿਚ ਔਖ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਸੀ।

ਜੇ ਯਿਸੂ ਦੇ ਕਹਿਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਾ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਉਹ ‘ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਤੁੱਲ’ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਲਈ ਇਹ ਆਖਣਾ ਅਸਾਨ ਸੀ ਕਿ ‘ਨਹੀਂ; ਨਹੀਂ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਗਲਤ ਸਮਝਿਆ ਹੈ! ਮੇਰੇ ਕਹਿਣ ਦਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਸੀ।’ ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਨੂੰ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਆਖਿਆ, ਸਗੋਂ ਉਸੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਸਬੰਧ ਤੇ ਇਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸੰਦੇਸ਼

ਦੇਣ ਦੇ ਮੌਕੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕੀਤੀ। ਯੂਹੰਨਾ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਇਹ ਇਕ ਮਹਾਨ ਸਰਮਨ ਹੈ। ਸਮਾਂ ਸਾਨੂੰ ਇਕ ਇਕ ਆਇਤ ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਮੁੱਖ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੇ ਧਿਆਨ ਜ਼ਰੂਰ ਦਵਾਂਗੇ।

ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਦਾਅਵੇ (ਆਇਤ 19-30)

ਯਿਸੂ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ

ਯਿਸੂ ਦੀ ਮੂਲ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਤੇ ਪਿਤਾ, ਜੋ ਕੰਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੀਤੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਉਹ ਇਕੱਠੇ ਸਨ। ਇਹ ਵਾਕ ਅੰਸ਼ ਕਿ “ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਾਪ ਦੇ ਤੁੱਲ ਠਹਿਰਾਇਆ ਸੀ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਸੀਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਮੰਨਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਆਖਿਆ ਕਿ “ਪੁੱਤਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ” (ਆਇਤ 19)। ਫਿਰ, ਉਸ ਨੇ ਆਖਿਆ “ਮੈਂ ਆਪ ਤੋਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ” (ਆਇਤ 30)।

ਮਿਸਾਲਾਂ

ਯਿਸੂ ਨੇ ਕਈ ਮਿਸਾਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਕਿ ਉਹ ਅਤੇ ਉਹ ਦਾ ਪਿਤਾ ਇੱਕੋ ਹਨ। 21 ਤੋਂ 30 ਆਇਤਾਂ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਵਿਸ਼ੇ ਬਾਰ ਬਾਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ: ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇਣਾ, ਮੁਰਦੇ ਜ਼ਿੰਦਾ ਕਰਨਾ, ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਜਾਤੀ ਦਾ ਨਿਆਂ ਕਰਨਾ। ਯਹੂਦੀਆਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇਣ, ਮੁਰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਜਿਵਾਉਣ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਖੁਦਾ ਨੂੰ (ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਉਸੇ ਨੂੰ) ਹੈ।⁶ ਪਰ ਮਸੀਹ ਨੇ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਕਰਨ ਵਿਚ ਉਹ ਅਤੇ ਖੁਦਾ ਸਹਿਕਰਮੀ ਹਨ।

(1) *ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇਣ ਵਿਚ ਇਕੱਠੇ*। ਯਿਸੂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ: “ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਵੇਂ ਪਿਤਾ ਮਰੇ ਹੋਇਆਂ ਨੂੰ ਉਠਾਉਂਦਾ ਅਤੇ ਜਿਵਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਵੇਂ ਹੀ ਪੁੱਤਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਿਵਾਉਂਦਾ ਹੈ” (ਆਇਤ 21)। ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇ ਇਸ ਮੋੜ ਤੇ, ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਯਿਸੂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਰੂਹਾਨੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇਣ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੁਆਉਂਦੇ ਸਨ। ਯਿਸੂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਆਖਿਆ ਕਿ “ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੱਚ ਸੱਚ ਆਖਦਾ ਹਾਂ, ਕਿ ਜੋ ਮੇਰਾ ਵਚਨ ਸੁਣਦਾ ਅਤੇ ਉਹ ਦੀ ਪਰਤੀਤ ਕਰਦਾ ਹੈ,⁷ ਜਿਨ ਮੈਨੂੰ ਘੱਲਿਆ ਸਦੀਪਕ ਜੀਉਣ ਉਹਦਾ ਹੈ,⁸ ਅਰ ਉਸ ਉੱਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ⁹ ਸਗੋਂ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਾਰ ਲੰਘ ਕੇ ਉਹ ਜੀਉਣ ਵਿਚ ਜਾ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੈ” (ਆਇਤ 24)।

(2) *ਮੁਰਦੇ ਜ਼ਿੰਦਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਇਕੱਠੇ*। ਆਇਤ 21 ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਦਾਅਵਾ ਜਿਸਮਾਨੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇਣ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਯਿਸੂ ਨੇ ਨਬੂਵਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਯਹੂਦੀ ਲੋਕ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਨਾਲੋਂ “ਵੱਡੇ ਕੰਮ [ਮੋਅਜਜ਼ੇ]” ਕਰਦੇ ਵੇਖਣਗੇ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੇਖੇ ਸਨ, ਅਤੇ “ਅਚੰਭਾ” ਕਰਨਗੇ (ਆਇਤ 20)। ਸੰਭਵ ਤੌਰ ਤੇ ਇਹ ਮਸੀਹ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਸੇਵਕਾਈ ਦੌਰਾਨ ਮੁਰਦੇ ਜ਼ਿੰਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਸੀ।¹⁰ ਖ਼ਾਸ ਕਰ ਲਾਜ਼ਰ ਨੂੰ ਜਿਵਾਉਣ ਦੀ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਯਹੂਸਲਮ ਵਿਚ ਹਲਚਲ ਮਚੀ ਸੀ (ਯੂਹੰਨਾ 11: 1-48; 12: 1, 9-11)।

ਪਰ ਯਿਸੂ ਦੀ ਸਮਰਥਾ ਧਰਤੀ ਤੇ ਰਹਿਣ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੀ ਸੇਵਕਾਈ ਦੌਰਾਨ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਰਦਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜਿਵਾਉਣ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਵਧ ਗਈ। ਇਸ ਯੁੱਗ ਦੇ ਅੰਤ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾਉਂਦਿਆਂ, ਉਸ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ:

ਇਸ ਨੂੰ ਅਚਰਜ ਨਾ ਜਾਣੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਘੜੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਚ ਓਹ ਸਭ ਜਿਹੜੇ ਕਬਰਾਂ ਵਿਚ ਹਨ ਉਹਦੀ ਅਵਾਜ਼ (ਭਾਵ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਅਵਾਜ਼; ਆਇਤ 27) ਸੁਣਨਗੇ ਅਤੇ ਨਿੱਕਲ ਆਉਣਗੇ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਲਿਆਈ ਕੀਤੀ ਹੈ¹¹ ਜੋ ਜੀਉਣ ਦੀ ਕਿਆਮਤ ਲਈ ਅਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੁਰਿਆਈ ਕੀਤੀ ਹੈ ਉਹ ਨਿਆਉਂ ਦੀ ਕਿਆਮਤ ਲਈ (ਆਇਤਾਂ 28, 29)।

ਦੂਜੀ ਆਮਦ ਵੇਲੇ ਸਭ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਆਮ ਜੀ ਉੱਠਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਇਹ ਸਾਫ਼ ਅਤੇ ਸੰਖੇਪ ਵਾਕ ਹੈ।

(3) *ਕਿਆਮਤ ਵਿਚ ਇਕੱਠੇ*। ਜਿਵੇਂ ਆਇਤਾਂ 28 ਅਤੇ 29 ਵਿਚ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੀ ਉੱਠਣਾ ਕਿਆਮਤ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਦੇ ਬਾਅਦ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਕੰਮ ਵਿਚ ਵੀ, ਯਿਸੂ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਸ ਨੇ ਆਖਿਆ, ‘‘ਪਿਤਾ ਕਿਸੇ ਦਾ ਨਿਆਉਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਸਾਰਾ ਨਿਆਉਂ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ ਹੈ’’¹² (ਆਇਤ 22)। ਉਸ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਬੁਦਾ ਨੇ ‘‘ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਆਉਂ ਕਰਨ ਦਾ ਇਖ਼ਤਿਆਰ ਦਿੱਤਾ ਇਸ ਲਈ ਜੋ ਉਹ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਹੈ’’ (ਆਇਤ 27)। ਫਿਰ, ਉਸ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ, ‘‘ਮੈਂ ... ਨਿਆਉਂ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਅਰ ਮੇਰਾ ਨਿਆਉਂ ਸੱਚਾ ਹੈ’’ (ਆਇਤ 30)।

ਇਹ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇਣ, ਮੁਰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਜਿਵਾਉਣ, ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਇਕੱਠੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਸੁਣਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਕਬੂਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ਉਵੇਂ ਹੀ ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਵੀ ਆਦਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਅੱਗੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ‘‘ਜਿਹੜਾ ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਆਦਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਉਹ ਪਿਤਾ ਦਾ ਵੀ ਜਿਨ ਉਸ ਨੂੰ ਘੱਲਿਆ ਸੀ ਆਦਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ’’ (ਆਇਤ 23)।

ਯਿਸੂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਕਿੰਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹਨ! ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੱਚ ਹੋਣ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੇਣ ਲਈ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ।¹³

ਦੋਸ਼ ਰਹਿਤ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ਾਂ (ਆਇਤਾਂ 31-47)

ਯਿਸੂ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਅਜ਼ਮਾਇਸ਼ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਤੋਂ ਇਕ ਗਵਾਹੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ।¹⁴

ਗਵਾਹੀਆਂ ਬਾਰੇ ਉਸ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਅਜੀਬ ਲਗਦੀ ਹੈ: ‘‘ਜੇ ਮੈਂ ਆਪ ਹੀ ਆਪਣੀ ਗਵਾਹੀ ਦਿਆਂ; ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਗਵਾਹੀ ਸੱਚੀ ਨਹੀਂ’’ (ਆਇਤ 31)। ਮਸੀਹ ਨੇ ਮੂਲ ਵਿਚ ਇਹ ਆਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ‘‘ਜੇ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਗਵਾਹੀ ਆਪ ਦਿਆਂ, ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਗਵਾਹੀ ਸੱਚੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।’’ ਯਿਸੂ ਆਪਣੀ ‘‘ਤਸਦੀਕ ਕਰ ਰਿਹਾ’’ ਸੀ ਜਾਂ ‘‘ਗਵਾਹੀ ਦੇ ਰਿਹਾ’’ ਸੀ (ਆਇਤ 19-30)। ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢਣ ਤੇ, ਆਇਤ 31 ਤੋਂ ਲਗ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਯਿਸੂ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਉਹ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਯੂਹੰਨਾ 5 ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਦੀ ਸਫ਼ਾਈ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਅਧਿਆਇ 8 ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਉਸ ਦੀ ਸਫ਼ਾਈ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉੱਥੇ ਫ਼ਰੀਸੀਆਂ ਨੇ ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਸੀ, ‘‘ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਉੱਤੇ ਆਪੇ ਸਾਖੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈਂ। ਤੇਰੀ ਸਾਖੀ ਸੱਚੀ ਨਹੀਂ’’ (ਯੂਹੰਨਾ 8: 13)। ਯਿਸੂ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ‘‘ਭਾਵੇਂ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਉੱਤੇ ਆਪੇ ਸਾਖੀ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਵੀ ਮੇਰੀ ਸਾਖੀ ਸੱਚੀ ਹੈ’’ (ਆਇਤ 14)। ਫਿਰ ਉਸ ਨੇ ਅੱਗੇ ਆਖਿਆ, ‘‘ਤੁਹਾਡੀ ਸ਼ਰਾ ਵਿਚ ਇਹ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀ ਸਾਖੀ ਸੱਚੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਕ ਤਾਂ ਮੈਂ ਹਾਂ ਜੋ ਆਪਣੇ ਉੱਤੇ ਸਾਖੀ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਕ ਮੇਰਾ ਪਿਤਾ ਜਿਨ ਮੈਨੂੰ ਘੱਲਿਆ ਮੇਰੇ ਉੱਤੇ ਸਾਖੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ’’ (ਆਇਤਾਂ 17, 18)।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਾਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਾਉਣ ਤੇ ਸਾਫ਼ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਯੂਹੰਨਾ 5 ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਕਿਸੇ ਬੂਠ ਦਾ ਇਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਬਲਕਿ ਉਹ ਇਹ ਮੰਨ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮੂਸਾ ਦੀ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਮੁਤਾਬਕ, ਇਕ ਜਣੇ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਦੋ ਜਾਂ ਤਿੰਨ ਜਣਿਆਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਸਹੀ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ (ਗਿਣਤੀ 35:30; ਵਿਵਸਥਾਸਾਰ 17:6; 19:15; ਵੇਖੋ ਮੱਤੀ 18:16)। ਇਸ ਲਈ NASB ਦੇ ਅਨੁਵਾਦਕਾਂ ਨੇ ਆਇਤ 31 ਵਿਚ ‘ਇਕੱਲਾ’ ਸ਼ਬਦ ਜੋੜ ਲਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਮਸੀਹ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗਵਾਹੀ ਇਕੱਲੇ ਹੀ ਦਿੱਤੀ ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਯਹੂਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਇਹ ਮੰਨਣਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਣੀ।

ਇਸ ਲਈ ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਵੀ ਜੋੜ ਲਈ, ਜਿਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਅਧਿਆਇ 8 ਵਿਚ ਹੈ। ਮਸੀਹ ਨੇ ਆਖਿਆ, ‘‘ਹੋਰ ਹੈ ਜੋ ਮੇਰੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਸਾਖੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜੋ ਸਾਖੀ ਉਹ ਮੇਰੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਸੋ ਸਤ ਹੈ’’ (ਯੂਹੰਨਾ 5:32)। ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਇਹ ਗਵਾਹ ਖੁਦਾ ਹੈ।¹⁵ ਯਿਸੂ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ‘‘ਪਿਤਾ ਜਿਨ ਮੈਨੂੰ ਘੱਲਿਆ ਉਸੇ ਨੇ ਮੇਰੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਸਾਖੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ’’ (ਆਇਤ 37)। ਕਈ ਗਵਾਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਪਰ ਅਸਲ ਵਿਚ ਹਰ ਗਵਾਹੀ ਇਕ ਸਿੱਧ ਗਵਾਹੀ ਭਾਵ ਖੁਦਾ ਵੱਲੋਂ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੇ ਨਾ ਤਾਂ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਉਸ ਦੀ ਸੁਣੀ ਸੀ (ਆਇਤ 37), ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਜ਼ਰੂਰ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਰਾਹੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ।

ਯੂਹੰਨਾ ਦੀ ਗਵਾਹੀ

ਯਿਸੂ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਕੇਵਲ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਸਹਾਰੇ ਨਹੀਂ ਸੀ (ਆਇਤਾਂ 34, 36), ਪਰ ਪਹਿਲਾ ਗਵਾਹ ਜੋ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ, ਉਹ ਇਕ ਮਨੁੱਖ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਮ ਯੂਹੰਨਾ ਬਪਤਿਸਮਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਯੂਹੰਨਾ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਖੁਦਾ ਦਾ ਖ਼ਾਸ ਦੂਤ ਸੀ (ਮਲਾਕੀ 3:1; ਲੂਕਾ 7:27) ਅਤੇ ਮਸੀਹਾ ਬਾਰੇ ਉਸ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਕਦੇ ਰੱਦਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ।

ਮਸੀਹ ਨੇ ਆਖਿਆ, ‘‘ਤੁਸਾਂ ਯੂਹੰਨਾ ਕੋਲੋਂ ਪੁਛਾ ਭੇਜਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਨੇ ਸੱਚ ਉੱਤੇ ਸਾਖੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ’’ (ਯੂਹੰਨਾ 5:33)। ਇਹ ਗੱਲ ਉਦੋਂ ਦੀ ਹੈ, ਜਦ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਵਿਚ ਯੂਹੰਨਾ ਤੋਂ ਪੁੱਛਣ ਲਈ ਇਕ ਨੁਮਾਇੰਦਾ ਆਇਆ ਸੀ (ਯੂਹੰਨਾ 1:19-28)। ਯੂਹੰਨਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਸੀ, ‘‘... ਤੁਹਾਡੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕ ਖਲੋਤਾ ਹੈ ਜਿਹ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਨਹੀਂ ਪਛਾਣਦੇ। ਉਹੀ ਜੋ ਮੇਰੇ ਮਗਰੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ਜਿਹ ਦੀ ਜੁੱਤੀ ਦਾ ਤਸਮਾ ਮੈਂ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੇ ਜੋਗ ਨਹੀਂ ਹਾਂ’’ (ਯੂਹੰਨਾ 1:26, 27)। ਅਗਲੇ ਦਿਨ, ਯੂਹੰਨਾ ਨੇ ਯਿਸੂ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਿਆਂ ਆਖਿਆ,¹⁶ ‘‘ਵੇਖੋ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਲੇਲਾ ਜਿਹੜਾ ਜਗਤ ਦਾ ਪਾਪ ਚੁੱਕ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ!’’; ‘‘ਸੋ ਮੈਂ ਵੇਖਿਆ ਅਤੇ ਸਾਖੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਹੈ’’ (ਆਇਤਾਂ 29, 34)।

ਯੂਹੰਨਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਇੱਕੋ ਮਕਸਦ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਯਿਸੂ ਕੋਲ ਲਿਆਉਣਾ ਸੀ। ‘‘ਯੂਰਪ ਦੇ ਵੱਡੇ ਧਾਰਮਿਕ ਚਿੰਤਰਾਂ ਵਿਚ ਗਰੁਨਵਲਡ ਦਾ ‘ਜੋਨ ਦ ਬੈਪਟਿਸਟ’ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੈ। ... ਇਸ ਪੇਂਟਿੰਗ ਦੀ ਦੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਖੂਬੀ ਮਸੀਹ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੁਆਉਂਦੀ ਯੂਹੰਨਾ ਦੇ ਅੰਗੂਠੇ ਦੇ ਨਾਲ ਵਾਲੀ ਉਂਗਲੀ ਤੇ ਫੋਕਸ ਕਰਦੀ ਹੈ।’’¹⁷

ਯੂਹੰਨਾ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਬਾਰੇ ਮਸੀਹ ਨੇ ਆਖਿਆ, ‘‘ਉਹ ਬਲਦਾ ਅਤੇ ਜਗਮਗਾਉਂਦਾ ਦੀਵਾ ਸੀ;’’¹⁸ ਅਰ ਤੁਸੀਂ ਇਕ ਘੜੀ ਉਹ ਦੇ ਚਾਨਣ ਨਾਲ ਮਗਨ ਰਹਿਣ ਨੂੰ ਪਰਸਿੰਨ ਸਾਓ’’ (ਯੂਹੰਨਾ 5:35)। ਇਸ ਵਾਕ ਵਿਚ ‘‘ਇਕ ਘੜੀ’’ ਸ਼ਬਦ ਅਹਿਮ ਹੈ। ਆਰ. ਸੀ. ਫੋਸਟਰ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ‘‘ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਯੂਹੰਨਾ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਚੰਗੀ ਲੱਗੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਤਕ ਰੋਸ਼ਨੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਪਾਂ

ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਈ!''¹⁹ ਉਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਤੋਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਯੂਹੰਨਾ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਮੰਨ ਲਈ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਉਹ ਯਿਸੂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਵੀ ਮੰਨ ਲੈਂਦੇ। ਫਿਰ ਉਹ ਬਚਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ (ਆਇਤ 34)।

ਮੋਅਜਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ

ਫਿਰ ਮਸੀਹ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮੋਅਜਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ: 'ਪਰ ਜਿਹੜੀ ਸਾਖੀ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਹੈ ਉਹ ਯੂਹੰਨਾ ਦੀ ਸਾਖੀ ਨਾਲੋਂ ਵੱਡੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਕੰਮ ਪਿਤਾ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਸੰਪੂਰਣ ਕਰਨ ਲਈ ਸੌਂਪੇ ਹਨ ਅਰਥਾਤ ਇਹੋ ਕੰਮ ਜੋ ਮੈਂ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਸੋਈ ਮੇਰੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਸਾਖੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਭਈ ਪਿਤਾ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਘੱਲਿਆ ਹੈ' (ਆਇਤ 36)। 'ਕੰਮ' ਸ਼ਬਦ ਯਿਸੂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਪੂਰਣਤਾ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਯਕੀਨਨ ਜੇ ਕੁਝ ਉਸ ਨੇ ਕੀਤਾ, ਉਸ ਤੋਂ ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਮਿਲਦੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਖੁਦਾ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਹੈ, ਪਰ ਮਸੀਹ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਸਾਰੇ ਮੋਅਜਜ਼ੇ ਖੁਦਾ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਸਨ।²⁰

ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਵਿਚ ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ ਯਿਸੂ ਨੇ ਕਈ ਮੋਅਜਜ਼ੇ ਕੀਤੇ (ਯੂਹੰਨਾ 2:23) ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੋਅਜ਼ਿਆਂ ਬਾਰੇ ਨਿਕੁਦੇਮਸ ਨੇ ਆਖਿਆ ਸੀ, '... ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਪਰਮੇਸੁਰ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰੂ ਹੋ ਕੇ ਆਏ ਹੋ; ਕਿਉਂ ਜੋ ਇਹ ਨਿਸ਼ਾਨ ਜਿਹੜੇ ਤੁਸੀਂ ਵਿਖਾਲਦੇ ਹੋ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਵਿਖਾਲ ਸਕਦਾ' (ਯੂਹੰਨਾ 3:2)। ਇਸ ਵਾਰ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਵਿਚ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਇਕ ਮੋਅਜ਼ਿਆ ਜ਼ਰੂਰ ਵਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਮੁਮਕਿਨ ਹੈ ਕਿ ਤਲਾਅ ਨੇੜੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਆਦਮੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਕਹੇ ਜਾਣ ਸਮੇਂ ਕੋਲ ਹੀ ਹੋਵੇ।

ਯਿਸੂ ਦੇ ਆਲੋਚਕ ਇਹ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਮੋਅਜ਼ੇ ਕੀਤੇ,²¹ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਮਸੀਹ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰਦੇ ਸਨ।

ਵਚਨ ਦੀ ਗਵਾਹੀ

ਯਿਸੂ ਨੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਤੌਰ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਵੱਲੋਂ ਦੂਤ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਉਸ ਨੇ ਖੁਦਾ ਦੇ ਵਚਨ ਨੂੰ ਵੀ ਗਵਾਹੀ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ: 'ਤੁਸੀਂ ਲਿਖਤ ਵਿਚ ਢੂੰਡਦੇ ਹੋ,²² ਕਿਉਂਕਿ ਸਮਝਦੇ ਹੋ ਕਿ ਉਹ ਸਦੀਪਕ ਜੀਉਣ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਉਹੀ ਹੈ, ਜੋ ਮੇਰੀ ਗਵਾਹੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ' (ਆਇਤ 39)। ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀਆਂ ਸੈਂਕੜੇ ਆਇਤਾਂ ਮਸੀਹ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੀਆਂ ਸਨ (ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਦੀ ਪੋਥੀ 2; 22; ਯਸਾਯਾਹ 53)। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਖਿਆ, 'ਇਹ ਮੇਰੀਆਂ ਉਹ ਗੱਲਾਂ ਹਨ, ਜੋ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਹੀਆਂ ਸਨ, ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿੰਨੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਮੂਸਾ ਦੀ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਅਤੇ ਨਬੀਆਂ ਅਤੇ ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਮੇਰੇ ਬਾਰੇ ਲਿਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ; ਸਭ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਣ' (ਲੂਕਾ 24:44)।

ਆਪਣੇ ਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ, ਯਹੂਦੀ ਆਗੂ ਵਚਨ ਲਈ ਸਮਰਪਿਤ ਸਨ। ਰੱਬੀਆਂ ਦੇ ਲੇਖਾਂ ਵਿਚ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, 'ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲਈ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਪਾ ਲਈਆਂ, ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲਈ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਪਾ ਲਈ।'²³ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਉਹ ਪਵਿੱਤਰ ਲਿਖਤ ਤੇ ਬਰੀਕੀ ਨਾਲ ਗੌਰ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਗਿਣਦੇ ਸਨ; ਉਹ ਅੱਖਰਾਂ ਨੂੰ ਗਿਣਦੇ ਸਨ; ਉਹ ਹਰ 'ਮਾਤਰਾ' ਅਤੇ ਹਰ 'ਬਿੰਦੂ'²⁴ ਨੂੰ (ਮੱਤੀ 5:18) ਧਰਮਵਿਗਿਆਨਕ ਦੂਰਬੀਨ ਦੇ ਨਾਲ ਵੇਖਦੇ ਸਨ। ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਪਵਿੱਤਰ ਵਚਨ ਦੇ ਉਸ ਮਕਸਦ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਨ ਸਮਝ ਪਾਏ, ਜਿਹੜਾ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਸੀਹ ਤਕ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ (ਗਲਾਤੀਆਂ 3:24)।

ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਾਂਗ ਸਨ, ਜਿਹੜੇ ਚੁਰਾਹੇ ਤੇ ਲੱਗੇ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਮਾਪਦੇ, ਉਸ ਦੇ ਰੇਖਾਚਿੱਤਰ ਬਣਾਉਂਦੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਲਿਖਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਜਿੱਧਰ ਜਾਣ ਦਾ ਉਹ ਸੰਕੇਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉੱਧਰ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਵਾਰੇਨ ਵਿਯਸਰਥੇ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਯਹੂਦੀ ਲੋਕ ‘‘ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਵਚਨ ਨੂੰ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਪਰ ਉਹ ਵਚਨ ਦੇ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਸਨ!’’²⁵ ਯਿਸੂ ਨੇ ਮੰਨ ਲਿਆ ਕਿ ਵਚਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿਚ ਤਾਂ ਸੀ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ। ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ‘‘ਉਹ ਦਾ ਵਚਨ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਟਿਕਦਾ’’ (ਆਇਤ 38)।

ਮੂਸਾ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ, ਯਿਸੂ ਨੇ ਇਕ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਗੱਲ ਕਹੀ ਸੀ ਕਿ ਵਚਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ:

ਇਹ ਨਾ ਸਮਝੋ ਭਈ ਮੈਂ ਪਿਤਾ ਦੇ ਕੋਲ ਤੁਹਾਡੇ ਜੁੱਮੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਵਾਂਗਾ। ਇਕ ਹੈ ਤੁਹਾਡੇ ਜੁੱਮੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਣ ਵਾਲਾ ਅਰਥਾਤ ਮੂਸਾ ਜਿਹ ਦੇ ਉੱਤੇ ਤੁਸੀਂ ਆਸ ਰੱਖਦੇ ਹੋ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਮੂਸਾ ਦੀ ਪਰਤੀਤ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਵੀ ਪਰਤੀਤ ਕਰਦੇ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਮੇਰੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਜਾਂ ਤੁਸੀਂ ਉਹ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਦੀ ਪਰਤੀਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ²⁶ ਤਾਂ ਮੇਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦੀ ਕਿਵੇਂ ਪਰਤੀਤ ਕਰੋਗੇ? (ਯੂਹੰਨਾ 5:45-47)।

ਮੂਸਾ ਨੇ ਉਸ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ‘‘ਅੰਸ’’ ਬਾਰੇ ਲਿਖਿਆ ਸੀ (ਉਤਪਤ 3:15; 22:18; ਵੇਖੋ ਗਲਾਤੀਆਂ 3:16)। ਉਸ ਨੇ ਨਬੂਵਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਯਹੂਦਾ ਦੇ ਗੋਤਰ ਵਿੱਚੋਂ ਆਵੇਗਾ (ਉਤਪਤ 49:10)। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਰਗੇ ਇਕ ਨਬੀ ਦੇ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਆਖੀ ਸੀ (ਵਿਵਸਥਾਸਾਰ 18:15-18)। ਉਸ ਦੀਆਂ ਸਭ ਲਿਖਤਾਂ ਮਸੀਹਾ ਦੇ ਪੂਰਵਾਭਾਸ ਦੇ ਰੂਪਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਰੂਪਾਂ ਨਾਲ ਭਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ।²⁷ ਇਸ ਲਈ ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਮੂਸਾ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਗਵਾਹ ਸੀ, ਬਲਕਿ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਠੁਕਰਾਇਆ ਸੀ ਖਿਲਾਫ ਗਵਾਹ ਖੜਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਸ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ‘‘ਇਕ ਹੈ ਤੁਹਾਡੇ ਜੁੱਮੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਣ ਵਾਲਾ ਅਰਥਾਤ ਮੂਸਾ’’ (ਯੂਹੰਨਾ 5:45)।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੇ ਏਡੇ ਵੱਡੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਯਹੂਦੀ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਠੁਕਰਾਇਆ? ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਇੱਛਾ ਅਤੇ ਮਨ ਦੀ ਸੀ। ਜਿਹੜਾ ‘‘ਆਪ ਹੀ ਜਾਣਦਾ ਸੀ, ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਕੀ ਹੈ’’ (ਯੂਹੰਨਾ 2:25), ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਇਹ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾਇਆ: ‘‘ਤੁਸੀਂ ਜੀਉਣ ਲੱਭਣ ਲਈ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਆਉਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ। ... ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਪ੍ਰੇਮ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿਚ ਹੈ ਨਹੀਂ’’ (5:40-42)।

ਇਕ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਇਹ ਵੀ ਸੀ ਕਿ ‘‘ਉਹ ਵਡਿਆਈ ਜੋ ਵਾਹਿਦ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਤੋਂ ਹੈ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ’’ ਸਨ (ਆਇਤ 44)। (ਅਸਲ ਵਿਚ) ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਮਸੀਹਾ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਕੇ ਆਏ, ਪਰ ਉਸ ਵਿਚ ਸੁਰਗੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨਾ ਹੋਣ, ਤਾਂ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਬੂਲ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਅਤੇ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚਾਪਲੂਸੀ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਏਜੰਡੇ ਨੂੰ ਵਧਾਵਾ ਦਿੰਦੇ ਰਹੇ (ਆਇਤ 43)। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੇ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਕਬੂਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਿਹੜਾ ਸੁਰਗੀ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਸੀ (ਆਇਤ 43), ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਵਡਿਆਈ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਮਿਲਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।²⁸

ਅਸੀਂ ਯਹੂਸਲਮ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਸੰਖੇਪ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੋ ਗਿਆਨ ਸੀ, ਉਹ ਸੱਚਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਹੀ ਗੱਲ ਪਤਾ ਸੀ, ਜਿਹਦੀ

ਕੋਈ ਅਹਿਮੀਅਤ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਹ ਸੱਚਾਈ ਵੱਲੋਂ ਗੂੰਗੇ, ਬੋਲੇ ਅਤੇ ਅੰਨ੍ਹੇ ਸਨ²⁹ (ਵੇਖੋ ਮੱਤੀ 13: 15)।

ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਨਾ ਕਿ ਸੱਚਾਈ ਦੇ ਬਚਾਉਣ ਵਾਲੇ ਗਿਆਨ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਬਚਨ ਦਾ, ਬਲਕਿ ਵਚਨ ਦਾ ਗੰਭੀਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੋਣਾ ਮੁਮਕਿਨ ਹੈ, ਸੰਜੀਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ? ਵਚਨ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਸਹੀ ਵਿਚਾਰ ('ਸੱਚਾਈ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ; 2 ਥੱਸਲੁਨੀਕੀਆਂ 2: 10) ਅਤੇ ਸਹੀ ਮਕਸਦ ਮੁਤਾਬਕ ('ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਜਾਣਨਾ'; ਇਬਰਾਨੀਆਂ 8: 11) ਖੁਦਾ ਸਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰੇ।

ਸਾਰ³⁰

ਯਹੂਦੀ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਯਿਸੂ ਤੇ ਸੱਬਤ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾਉਣ ਨਾਲ ਉਹ ਡਰ ਜਾਵੇਗਾ, ਪਰ ਉਹ ਡਰਿਆ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਦੀ ਥਾਂ ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕੁਝ ਵੱਡੇ ਦਾਅਵੇ ਕੀਤੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਯਹੂਦੀ ਲੋਕ ਉਸ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਸਕੇ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਮੰਨ ਲੈਂਦੇ, ਪਰ ਅਫਸੋਸ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੋਏ।

ਕੀ ਅਸੀਂ ਤਿਆਰ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ? ਯੂਹੰਨਾ 5 ਅਧਿਆਇ ਪਹਿਲੀ ਸਦੀ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਦੀ ਕਠੋਰਤਾ ਵਿਖਾਉਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ, ਬਲਕਿ ਇਹ ਇੱਕੀਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਸਾਡੇ ਮਨਾਂ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।³¹ ਯਿਸੂ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਦਾਅਵੇ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਿਰਪੱਖ ਰਹਿਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ। ਸੀ. ਐੱਸ. ਲੁਈਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾਅਵਿਆਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖਿਆ ਸੀ:

ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਚਾਰਕ, ਜੋ ਖੁਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਹੈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੈਂ ਇਤਹਾਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਤਰ ਵੱਲੋਂ ਵਿਖਾਈ ਗਈ ਮੂਰਖਤਾ ਲਾਸਾਨੀ ਸਨਕੀ ਆਖ ਸਕਾਂ।

... ਤੁਹਾਨੂੰ ਤੁਹਾਡੀ ਪਸੰਦ ਚੁਣਨੀ ਹੀ ਪਵੇਗੀ। ਜਾਂ ਤਾਂ ਇਹ ਮਨੁੱਖ ਖੁਦਾ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਸੀ ਅਤੇ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਪਾਗਲ ਜਾਂ ਉਸ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਮਾੜਾ। ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮੂਰਖ ਆਖ ਕੇ ਉਸ ਦਾ ਮੂੰਹ ਬੰਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਤੁਸੀਂ ਇਕ ਬਦਰੂਹ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਉਸ ਤੇ ਬੁੱਕ ਸਕਦੇ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਰ ਸਕਦੇ ਹੋ; ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਦੇ ਪੈਰੀਂ ਪੈ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਆਖ ਸਕਦੇ ਹੋ।³²

ਯੂਹੰਨਾ 5 ਅਧਿਆਇ ਵਿਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਯਿਸੂ ਤੇ ਸੀ ਅਤੇ ਅੱਜ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਜਾਤੀ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿਚ ਉਸ ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਤੁਸੀਂ ਜੱਜ ਹੋ। ਤੁਹਾਡਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕੀ ਹੈ? ਕੀ ਯਿਸੂ ਨੇ ਸੱਚ ਬੋਲਿਆ ਸੀ? ਕੀ ਉਹ ਸਚਮੁਚ ਉਹੀ ਸੀ, ਜੋ ਹੋਣ ਦਾ ਉਸ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ? ਜੇ ਤੁਹਾਡਾ ਜਵਾਬ 'ਹਾਂ' ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਫ਼ੈਸਲੇ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਕੀ ਫ਼ਰਕ ਆਇਆ ਹੈ? ਇਸ ਪਾਠ ਨੂੰ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਹਾਰਕ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪੁੱਛੋ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਇਸ ਨਾਲ ਕੀ ਫ਼ਰਕ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਜਿੰਨਾ ਸਾਫ਼ ਜਾਣ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਜਾਣੋ। ਯਿਸੂ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਦਾਅਵੇ ਉਸ ਪ੍ਰਤੀ ਸੱਚੇ ਸਮਰਪਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ।³³

ਟਿੱਪਣੀਆਂ

¹ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੰਗਾਈ ਦੀ ਇਸ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਵਿਸਥਾਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੋ ਅਤੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੱਬਤ

ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਰੀਤਾਂ ਸਬੰਧੀ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰੇ। ²ਯੂਹੰਨਾ 5: 16, 18 ਵਿਚ ਇਹ ਇਲਜ਼ਾਮ ਹੈ। ³ਉਤਪਤ 2: 2 ਪੜ੍ਹੋ। ⁴ਇਬਰਾਹੀਮਾਂ 1: 3 ਪੜ੍ਹੋ, ਜੋ ਖੁਦਾਈ ਦੇ ਇਕ ਭਾਗ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ⁵ਮੱਤੀ 5: 45 ਪੜ੍ਹੋ। ⁶ਉਤਪਤ 18: 25; ਵਿਵਸਥਾਸਾਰ 32: 39 ਪੜ੍ਹੋ। ⁷ਇਸ ਆਇਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਈ ਵਾਰ ਇਹ ਗਲਤ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ‘ਇਕੱਲਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ’ ਹੀ ਰੂਹਾਨੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ‘ਪਰਤੀਤ’ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇੱਥੇ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੋਣ ਦੇ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਲਈ ‘ਭਰੋਸਾ ਕਰਕੇ ਹੁਕਮ ਮੰਨਣਾ’ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ (ਮੱਤੀ 7: 21; ਮਰਕੁਸ 16: 16)। ⁸ਕਈ ਵਾਰ ਇਸ ਆਇਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਹ ਗਲਤ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਵਾਰ ਰੂਹਾਨੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਮਿਲ ਜਾਣ (ਬਚਾਏ ਜਾਣ) ਦੇ ਬਾਅਦ ਨਾਸ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਕੁਝ ਲੋਕ ਆਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ‘ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।’ ਪਰ ਬਾਈਬਲ ਇਸ ਗੱਲ ਵਿਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਬੇਵਿਸ਼ਵਾਸੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਖੁਦਾ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਸਦੀਪਕ ਜੀਉਣ ਤੋਂ ਵਾਂਝੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 10: 12; ਯਾਕੂਬ 5: 19, 20; 2 ਪਤਰਸ 2: 20–22)। ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਇਕ ਪੈਂਨ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਭਰ ਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਪੈਂਨ ਗੁਆਚ ਗਿਆ। ਸੱਚਾਈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੈਂਨ ਦੀ ਲਾਈਫਟਾਈਮ ਗਰੰਟੀ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਪੈਂਨ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਭਰ ਰਹੇਗਾ। ⁹ਇਸ ਆਇਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਈ ਕਈ ਇਹ ਗਲਤ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਅੱਗੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿੰਘਾਸਣ ਦੇ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਖਲੋਣਾ ਪੇਵਗਾ। ਪਰ ਪੌਲਸ ਨੇ ਆਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ‘ਅਸੀਂ ਸਭ ਦੇ ਸਭ ਖੁਦਾ ਦੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿੰਘਾਸਣ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਖੜੇ ਹੋਵਾਂਗੇ’ (ਰੋਮੀਆਂ 14: 10), ਭਾਵੇਂ ਭਲੇ ਹੋਣ ਜਾਂ ਬੁਰੇ (ਰੋਮੀਆਂ 2: 5–8; 14: 10; 2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 5: 10)। ¹⁰ਜਿੱਥੇ ਤਕ ਖੁਦਾ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਨਾਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਲਿਖਤ ਦੱਸਦੀ ਹੈ, ਯਿਸੂ ਨੇ ਅਜੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਮੁਰਦਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿੰਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ।

¹¹ਭਲਿਆਈ ਅਤੇ ਬੁਰਿਆਈ ਕਰਨ ਦੇ ਵਾਕ ਤੋਂ ਇਹ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਮੁਕਤੀ ਕਮਾ ਲਈ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹੈ ਕਿ ਖੁਦਾ ਦੀ ਗੱਲ ਮੰਨਣ ਦਾ ਇਨਾਮ ਮਿਲਦਾ ਹੈ (ਵੇਖੋ ਇਬਰਾਹੀਮਾਂ 5: 8, 9; ਯਾਕੂਬ 2: 14–26)। ¹²ਖੁਦਾ ਜਗਤ ਦਾ ਨਿਆਂ ਕਰੇਗਾ ਪਰ ਉਹ ਨਿਆਂ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ‘ਦੇ ਰਾਹੀਂ’ ਕਰੇਗਾ (ਵੇਖੋ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 17: 31; ਰੋਮੀਆਂ 2: 16)। ¹³ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਜਿਸ ਭਾਗ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਉੱਥੇ ਅਸੀਂ ਕਰਾਂਗੇ, ‘ਉਸ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਦਏ ਜਾਂ ਖਾਮੋਸ਼ ਰਹੋ।’ ¹⁴ਯੂਹੰਨਾ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਮੁੱਖ ਸ਼ਬਦ ‘ਸਾਖੀ’ ਹੈ। ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਤਕਰੀਬਨ ਪੰਜਾਹ ਵਾਰ ‘ਸਾਖੀ’ (*marturia*) ਸ਼ਬਦ ਵੱਖ ਵੱਖ ਰੂਪਾਂ ਵਿਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ¹⁵ਯੂਹੰਨਾ 5: 32, 33 ਨੂੰ ਸਰਸਰੀ ਤੌਰ ਤੇ ਪੜ੍ਹਨ ਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਇਤ 32 ਵਾਲੀ ਗਵਾਹੀ ਯੂਹੰਨਾ ਬਪਤਿਸਮਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੀ ਹੈ (ਆਇਤ 33), ਪਰ ਯਿਸੂ ਇਹ ਕਹਿਣ ਲਈ ਕਿ ਜਿਸ ਗਵਾਹੀ ਦੀ ਉਹ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਉਹ ‘ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਗਵਾਹੀ’ ਨਹੀਂ ਸੀ (ਆਇਤ 34) ਬਲਕਿ ‘ਯੂਹੰਨਾ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨਾਲੋਂ ਵੱਡੀ ਹੈ’ (ਆਇਤ 36) ਅੱਗੇ ਵੱਧ ਗਿਆ। NASB ਵਿਚ ਆਇਤ 32 ਵਿਚ ਉਸ ਦੇ ਲਈ ‘He’ ਦਾ ‘H’ ਵੱਡਾ ਹੈ, ਜੋ ਅਨੁਵਾਦਕਾਂ ਰਾਹੀਂ ਖੁਦਾ ਲਈ ਮੰਨੇ ਜਾਣ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ¹⁶‘ਵੇਖੋ’ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਸਮਝ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ¹⁷ਬਰੂਸ ਮਿਲਨ, *ਦ ਮੈਸੇਜ ਆਫ ਜੌਨ* (ਡਾਊਨਰਜ਼ ਗ੍ਰੇਵ, ਇਲਿਨੋਇਸ: ਇੰਟਰਵਰਸਿਟੀ ਪ੍ਰੈੱਸ, 1993), 98. ¹⁸ਯਿਸੂ ਨੇ ਭੂਤਕਾਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤਕ ਯੂਹੰਨਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੈਦ ਵਿਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ (ਮੱਤੀ 4: 12)। ¹⁹ਆਰ. ਸੀ. ਫੋਸਟਰ, *ਸਟੇਡੀਜ਼ ਇਨ ਦ ਲਾਈਫ ਆਫ ਕ੍ਰਾਈਸਟ* (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸ਼ਿਗਨ: ਬੇਕਰ ਬੁੱਕ ਹਾਊਸ, 1971), 451. ²⁰‘ਕੰਮ’ ਯੂਹੰਨਾ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਮੋਅਜਜ਼ਿਆਂ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਆਮ ਸ਼ਬਦ ਹੈ (ਵੇਖੋ 7: 3; 10: 25, 32, 37, 38; 14: 10, 11; 15: 24)।

²¹ਬਾਅਦ ਵਿਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਯਿਸੂ ਤੇ ਸ਼ੈਤਾਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਮੋਅਜਜ਼ੇ ਕਰਨ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾਇਆ

(ਮੱਤੀ 12:24), ਪਰ ਉਹ ਮੁੱਕਰੇ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਮੋਅਜ਼ਜ਼ੇ ਕੀਤੇ। ‘‘ਸਭ ਹੈਰਾਨ ਹੋਏ, ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਹੋਈ’’ ਪਾਠ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ।²²ਯੂਨਾਨੀ ਵਿਚ, ਵਾਕ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਕਿਰਿਆ (‘‘ਫੁੱਡਣਾ’’) ਸੰਕੇਤਕ (ਇਕ ਤੱਥ) ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ; ਜਿਵੇਂ NASB ਵਿਚ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਆਗਿਆ ਸੂਚਕ (ਆਗਿਆ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ KJV ਵਿਚ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ, ਸੰਕੇਤਕ ਵਧੇਰੇ ਉਪਯੋਗੀ ਲਗਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਯਿਸੂ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਲਿਖਤਾਂ ਵਿਚ ਭਾਲਦੇ ਸਨ, ਪਰ ਉਸ ਵਿੱਚੋਂ ਲੱਭ ਨਹੀਂ ਸਕੇ ਸਨ।²³ਅਬੋਬ 2:8; ਫਰੈਂਕ ਪੈਕ, *ਦ ਗੋਸਪਲ ਅਕਾਰਡਿੰਗ ਟੂ ਜੌਨ*, ਭਾਗ 1 (ਆਸਟਿਨ, ਟੈਕਸਸ: ਸਵੀਟ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਕੰ., 1975), 95. ²⁴ਮੱਤੀ 5:18 ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਹੋਇਆ ਸ਼ਬਦ ‘‘ਬਿੰਦੀ’’ ਇਬਰਾਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਛੋਟੇ ਅੱਖਰਾਂ ਦੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। NASB ਵਿਚ ‘‘ਛੋਟੇ ਤੋਂ ਛੋਟਾ ਅੱਖਰ’’ ਆਇ ਹੈ।²⁵ਵਾਰੇਨ ਡਬਲਯੂ. ਵਿਯਰਸਬੇ, *ਦ ਬਾਈਬਲ ਐਕਸਪੋਜ਼ਿਸ਼ਨ ਕਮੈਂਟਰੀ*, ਜਿਲਦ 1 (ਫ੍ਰੀਟਨ, ਇਲਿਨੋਇਸ: ਵਿਕਟਰ ਬੁਕਸ, 1989), 308. ²⁶ਕੁਝ ‘‘ਵਿਦਵਾਨ’’ ਇਹ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੂਸਾ ਨੇ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀਆਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਲਿਖੀਆਂ, ਪਰ ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਲਿਖੀਆਂ।²⁷ਉਦਾਹਰਣ ਵੱਜੋਂ ਸ਼ਰਾ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਸਲੀਬ ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਧ ਬਾਈਬਲ ਵੱਲ ਵੇਖਦੇ ਸਨ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 10:4, 12)।²⁸ਯਿਸੂ ਦੇ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਭਾਵ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਠੁਕਰਾਉਣ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਹੀ ਕਾਰਣ ਸੀ।²⁹ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਆਰ. ਸੀ. ਫੋਸਟਰ, *ਸਟਡੀਜ਼ ਇਨ ਦ ਲਾਈਫ ਆਫ ਕ੍ਰਾਈਸਟ* (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸਿਗਨ: ਬੇਕਰ ਬੁੱਕ ਹਾਊਸ, 1971), 454 ਵਿਚ ਦੁਹਰਾਏ ਇਕ ਅਗਿਆਤ ਵਸੀਲੇ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ।³⁰ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਲਈ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਯਿਸੂ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਮੰਨ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਲਈ ‘‘ਜ਼ਰੂਰ ਆਦਰਯੋਗ ਨਤੀਜਾ’’ ਹੈ, ਉਸ ਲਈ ਪੂਰੇ ਸਮਰਪਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸਹਿਤ ਕੁਝ ਜ਼ਰੂਰ ਆਦਰਯੋਗ ਨਤੀਜਾ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਚੌਥਾ ਪੁਆਇੰਟ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

³¹ਯੂਹੰਨਾ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੁਆਉਣ ਲਈ ਲਿਖੀ ਗਈ ਸੀ (ਯੂਹੰਨਾ 20:30, 31)। ਅਜਿਹਾ ਕਰ ਕੇ ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਪਛਾਣ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੋ ਨਹੀਂ ਮੰਨਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ, ਅੱਡ ਕਰਦੀ ਹੈ।³²ਸੀ. ਐਸ. ਲੁਈਸ, *ਮੀਅਰ ਕ੍ਰਿਸਚਿਅੈਨਿਟੀ* (ਨਿਊ ਯਾਰਕ: ਮੈਕਮਿਲਨ ਕੰ., 1952), 55-56. ³³ਇਸ ਸਰਮਨ ਵਿਚ ਸੁਣਾਉਣ ਲਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਸੀਹੀ ਬਣਨ ਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸਿਰਿਓਂ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਉਤਸਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਮਸੀਹੀ ਬਣਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਮਰਕੁਸ 16: 15, 16 ਅਤੇ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 2:38 ਤੋਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ।